

Jan van Loopik (Jaargang 9-2)

Van de Werkgroep

Een nieuwjaarskaart van 90 jaar geleden "Aan den Jongheer Gerrit Jan van Loopik Gzn. Zuilichem". Een straatnaam en postcode waren toen in Zuilichem nog niet nodig. De kaart kwam toch wel aan.

Gerrit Jan was de jongste zoon van Gerrit Jan van Loopik (een broer van mijn grootvader) en Jenneke Maria Schouten. Ze hadden een handel in granen en kolen aan de stoep bij de kerk. Niets wees er nog op dat de afzender van de kaart, broer Marius, enkele weken later op een trieste wijze zou overlijden. Ook met de zaak van vader Gerrit Jan sr. zou het slechter gaan en anderhalf jaar later ging de boel failliet. Bij het ontruimen van de woning is Gerrit Jan sr. van de hooizolder gevallen, hij was bewusteloos toen dokter Warnsinck uit Brakel kwam, ook constateerde die twee gebroken polsen. Gerrit Jan is toen naar het gasthuis in Zaltbommel gebracht. De familie is later naar Rotterdam vertrokken waar Jenneke Maria in 1933 is overleden en Gerrit Jan sr. in 1938.

Pieter Dirk van Horssen heeft het huis toen gekocht en opgeknapt en bij hem gingen de zaken beter, hij is er een café begonnen. Kleinzoon Pieter Dirk met dezelfde naam als zijn grootvader woont nu nog op die plaats, zij het dat het huis is vernieuwd.

**Historische Werkgroep
Stichting
De Vier Heerlijkheden**

wenst u een

Gelukkig 2012

Jan van Brakel (Jaargang 9-1)

De Poederijense "Wint-Coorn-Molen" en z'n molenaars

Aangezien het Oud- rechterlijk Archief van de Vrije en Hoge Heerlijkheid van Poederrijen eerst aanvangt in het jaar 1673 is het mogelijk om daadwerkelijk vanaf dat jaar iets over de geschiedenis van de Poederrijense korenmolens en zijn molenaars te vertellen en waarvan de eerste transactie vermeld wordt op 1 september van het jaar 1689.

Uit een andere bron, het Oud- Rechterlijk Archief van de Hoge Bank van Zuilichem, weten we echter dat de korenmolen er in het jaar 1617 al stond want in een akte in het Geloftesignaat van 22 mei van dat jaar (Arch. 186/671 fol. 371) wordt vermeld dat Anthonis van Aeswijn, Heer van Brakel, land had liggen te Poederrijen in de nabijheid van de "coornmolen".

Volgens oude acta stond de molen aan de zgn. Oeverdijk of ook wel de Poederrijense Dwarsdijk genoemd.

Aan het uiterste einde van de tuin behorende bij het huis waar nu mevr. Kamstra woont, is aan een ronding van de heg nu nog te zien waar de molen

precies gestaan heeft, terwijl ook steeds restanten van de molen door de familie Kamstra werden gevonden en ook nu nog in de grond aanwezig zijn. Deze locatie klopt ook precies met die een hoogbejaarde bewoner ter plaatse, verkregen door overlevering van zijn vader, mij een aantal jaren geleden aanwees als zijnde de plaats waar de molen had gestaan.

In sommige acta wordt voor deze molen ook wel de benaming gebruikt van de Diedense molen of de molen te Diden, maar de reden van deze naamgeving is mij tot op heden niet duidelijk.

De Poederoijense molen was een zgn. "Dwangmolen", over dit begrip is veel te vertellen maar in het kort kwam het er op neer dat oorspronkelijk de Heer van het dorp eigenaar was van de molen en de ingezetenen verplicht waren hun koren te laten malen op de hem toebehorende molen in dat dorp.

Maar vooral in de 18^e eeuw werden de dwangmolens meer en meer aan de pachters of molenaars, soms tegen een jaarlijks windgeld in eigendom overgedragen, bij deze overdrachten was dan het recht van molendwang inbegrepen ⁽¹⁾. De inkomsten van de molenaar bestond uit het zgn. maal- of scheploon door de molenaar met een speciale maat geschept, een zestiende deel van het gemalen meel kon hij dan als zijn maalloon beschouwen. Sommige korenmolenaars bezaten naast hun molen dan ook een bakkerij van waaruit zij van het geschepte meel, het brood dat zij daarvan bakten aan hun dorpsgenoten konden verkopen. Ook in Poederoijen was de molenaar, zoals uit enkele acta blijkt in het bezit van een bakkerij. Daarnaast was de molenaar in Poederoijen ook nog in het bezit van wat bouw en weiland waaruit hij inkomsten verkreeg.

Na de Bataafse revolutie in 1795 is in 1796 de molendwang in zijn geheel afgeschaft en kwamen er zowel voor ingezetenen als molenaars meer vrijheden om zelf te bepalen waar en bij wie men zijn koren wilde laten malen.

Heel wat molenaars hebben de Poederoijense korenmolen voor langere of kortere tijd als hun eigendom mogen beschouwen, maar wat opvalt, is toch wel dat de familie Duijs(z)er een belangrijke rol gespeeld heeft in de geschiedenis van de molen. De Duijsers blijken trouwens van ouds een echte korenmolenaarsfamilie te zijn want ook op vele andere plaatsen in Nederland komt men in de achttiende en negentiende eeuw een Duijser tegen als korenmolenaar. Ook twee Woudrichemse molenaars namen min of meer gedwongen hun toevlucht tot de Poederoijense korenmolen zoals blijkt

Teuntje Corstense Brand(t) de Poederoijense korenmolen gekocht van Peter Schoock, drossaard (ambtenaar) te Poederoijen. ⁽²⁾.

Teuntje die op 11 juli 1669 in de kerk van Zuilichem werd gedoopt als dochter van Corstiaen Gijsbertzn. Brand(t) en Stijntje Cornelisdr. trouwde op 15 september 1688 met Matthijs Janse Blanken (geboortedatum onbekend).

Het echtpaar dat eerst in het Monnikenland woonde waar Matthijs Blanken watermolenaar was kocht voor een bedrag van f.1100,- "een coormolen met den wint en het molenhuys met den geregtigheyt soo als van outs daer toe behoorende, mitsgaders de griendingh, soo verder het huys en den molensterckt en 4 hont griendingh tegen den doornbosch aen den Poederoijense Dwarsdijck onder Poederoijen voors staende en gelegen op den last van twaelf gld. jaerlycx aen den heer te betalen voor den wint en den dijck gelijk 't agterhuijs".

Na het overlijden van haar man in oktober 1707 huwde Teuntje voor de tweede keer met Mattheus de Zeeuw, toen ook hij in 1725 kwam te overlijden stapte Teuntje in 1733 op 64 jarige leeftijd nog voor een derde keer in het huwelijksbootje en wel met Gerrit Hendrikse Crom, dit huwelijk duurde echter maar heel kort want Teuntje Brand(t) blijkt al vóór 28 april 1735 te zijn overleden, op die datum namelijk werd door haar derde echtgenoot Gerrit Crom en de kinderen en erfgenamen uit eerder huwelijk van Teuntje Brand(t), "na in het publiek te zijn opgelesen, de Poederoijense Wint-Coorn-Molen met het regt van dwang" tegelijk met enkele percelen bouw en weiland verkocht.

De molen werd ingezet op een bedrag van f.1295,- door Jan Bouman te Poederoijen, hij ontving hiervoor als inzetten tien rijksdaalders en van het hogere bedrag waarvoor de molen werd afgemijnd nog eens vijf stuivers van elke gulden. De molen werd afgemijnd op een bedrag van f.1460,- door het echtpaar Hendrik Duijser en Geertruij(d) van Santen ⁽³⁾.

Hendrik Duijser werd gedoopt op 8 februari 1693 in Sprang-Capelle en werd op 6 juni 1747, op 54 jarige leeftijd, te Aalburg begraven.

Naast zijn beroep van korenmolenaar was hij ook schepen te Poederoijen en leenman van het huis Poederoijen, zijn vrouw Geertruij van Santen werd gedoopt te Wijk op 11 oktober 1699 en begraven te Andel op 24 november 1785.

Na vier jaar de molen in bezit te hebben gehad verkochten Hendrik Duijser en Geertruij van Santen op 17 februari 1739 t.o.v. de Poederoijense schepenen Jacob van der Ven en Frans Bock "haarlieder coormolen

alsmede het goet dat Herbert Bouman in pagt heeft” etc. voor een bedrag van f.2500,- en 15 st. waarvan zij bekennen betaald te zijn, aan resp. zijn vader Aart Duijser en haar vader Cecilius van Santen ⁽⁴⁾.

Een jaar later op 25 mei 1740 verwisselt de molen weer van eigenaar want dan verkopen Aart Duijser en Cecilius van Santen voor een bedrag van f.1400,- de molen die zij op 17 februari 1739 van hun vader hadden gekocht aan de echtelieden Adriaan Vermeulen en Catharina Storm en hun erven ⁽⁵⁾.

Op 25 mei 1741 doen Aart Duijser en Cecilius van Santen echter aanspraak op de rede en onrede goederen van Adriaan Vermeulen en speciaal op de “wintcoornmolen” te Poederoijen voor een bedrag van f.200,- zijnde het restant van onbetaalde coopenningen van de molen.

Op 27 juni d.a.v. consigneert Aart Duijser een som van f.200,- tot voldoening der coopenningen van de coornmolen t.b.v Adriaan Vermeulen of andere daarop rechthebbenden.

Den 29^e augustus van het jaar 1741 verschijnt voor schepenen van Poederoijen juffrouw Elisabeth Poorttman, weduwe van Hendrik Steen als gevolmachtigde van Adriaan Vermeulen en Catharina Storm en verkoopt aan Aart (den) Duijser en zijn huisvrouw “wonende tot Aalburgh” voor een bedrag van f.900,- de coornmolen aan den Oeverdijk gelegen met regt van dwang etc; mits dat coperen tot hunnen lasten houden een kapitaal van f. 500,- ten profijte van de Heer van Poederoijen, met een half percent jaarlijks met last van 12 gulden tijns (belasting) en vrij gemaal aan den “Heere deser Heerlijkheid”.

In het ORA (Oud-Rechterlijk Archief) van Woudrichem inv. 2357 wordt Adriaan Vermeulen vermeld i.v. m. ontduiking van het betalen van den impost (belasting) op het gemaal te Woudrichem waar hij molenaar was en waarvoor hij in 1718 en 1739 de molenaarseed had afgelegd.

Op 26 oktober van het jaar 1746 wordt Adriaan in het ORA van Woudrichem, i.v.m. het aanstellen van een voogd vermeld als zijnde weduwnaar van Catharina Storm, zij was geboren op 15 juni 1681 te Woudrichem en is aldaar overleden op 6 december 1745.

Op 10 februari 1747 compareren (verschijnen) voor schepenen van Poederoijen o.a. Adriaentje Heijmans de weduwe van Aart Duijser (overleden in 1741), Hendrik Duijser en Geertruij van Santen echtelieden, Michiel Duijser en Ariaentje de Reus echtelieden, Jan Duijser en Cornelia Vaagt echtelieden, Ariaan Backs en Geertruij Duijser echtelieden, Seijmen Brien en Maria Duijser echtelieden, tesamen kinderen en erfgenamen van

Aart Duijser en bekennen gecedeert (overgegeven) en getransporteert te hebben aan Dirk Pieck hun molenwerf met regt van dwang etc. voor een som van f.20,- met 12 gulden tijns en vrij gemaal voor den Heer deser Heerlijkheid, waarvoor de Heer echter de aarde tot de molenwerf moet aanwijzen ⁽⁶⁾. Mogelijk is het bedrag van “twintigh” gulden zoals in de akte staat vermeld een verschrijving en moet dit een ander en hoger bedrag zijn, óf er zijn tussen de familie afspraken gemaakt om de molen voor het symbolische bedrag van f 20, te verkopen.

De molen die in 1747 werd verkocht aan Dirk Pieck te Werkendam is waarschijnlijk tot aan 1758 geëxploiteerd geweest door door leden van de familie Duijser.

Den 5e mei 1758 lenen Jacob van Zuijlichem (ook:van Suijlichem) en zijn vrouw Aaltje Feuijk (ook:Vuijk) te Woudrichem f.600,- van Dirk Pieck te Werkendam wegens koopenningen van den gekochte wintcoornmolen met deszelfs behuizinge en een hoekje teelland te Poederoijen, belovende jaarlijks den interest (rente) te betalen en het voorschreven kapitaal in twee jaren, resp. op 1 mei 1759 en 1 mei 1760 af te lossen ⁽⁷⁾.

Aan korenmolenaar Jacob(us) van Zuijlichem zit echter nog een heel verhaal vast.

In het Oud- rechterlijk Archief van Woudrichem, (Arch. 0331 inv.132) gedateerd 3 april 1758 staat in een stuk van baljuw en schepenen van Woudrichem te lezen dat tegen Jacob van Zuijlichem, ”koornmolenaar”, een proces werd gevoerd omdat hij zich in verscheidene opzichten al geruime tijd te buiten heeft gegaan aan bedreigingen en brutaliteiten aan verscheidene personen en ook andere personen tot het plegen van stoutigheden en spolie (vernieling e.d.) in den hof van Alexander de Joode heeft aangezet met zijn norske en brutale toon van spreken, en niettegenstaande hij getrouwd is nu al meer dan twee jaren in overspel samenleeft met de vrouw van Mattijs Verzijl en dat zulke zaken in een land van Justitie niet kunnen.

De molenaar heeft het blijkbaar nogal bont gemaakt in “Woerkum” want in het proces staat verder letterlijk te lezen: “Vermits zijn koornmolen binnen wijnige dagen met al zijn land en ’t geen hij is bezittende staat te worden verkogt en hij bereids (reeds) een andere moolen tot Pouderoijen heeft gekogt” etc.

Op 7 april 1758 werd zijn korenmolen staande op de wal te Woudrichem en zijn huis in de Lamperstraat t.o.v. de "Heeren Schepenen" van Woudrichem ingezet op een bedrag van f.3550,-. Hiermede is tevens ook verklaard waarom de Woudrichemse molen naar de Poederoijense korenmolen kocht. Op 1 mei 1754 had Jacob van Suijlichem de molenaarseed afgelegd als "coornmolenaar" te Woudrichem, tezamen met zijn knecht Jan van der Salm. Vóór zijn beroep als molenaar wordt Jacob vermeld als zijnde slager te Woudrichem.

Comparsede. voor Ons Onvergeschoven
Schepenen Commissarissen der Stede
Woudrichem. Lande van Altena. Buisson
en Wierkendam. Jacob van Suijlichem
Coornmolenaar alhier. En zijn knecht
Jan van der Salm. Ende hebben den Edele
gedaan ingevolge het placcaat van haar
Edele Groot Mog. in dato den 24 April
1754. int Bijvoeren van den Collectie
postel van Poederoij. Gedragen op den
Abaathuis der Stede Woudrichem den
1: Mei 1754.

W. van der Salm
J. van der Salm
Mij Present
Secretaris
J. van der Salm
1754.

"Jacob van
Suijlichem,
Coornmolenaar"

Jacob van Zuijlichem werd op 16 januari 1724 in de kerk van Wijk gedoopt en trouwde op 19 november 1749 te Woudrichem met Aaltje Feuijk weduwe van Paulus van Schieveen (korenmolenaar). Het zal in Poederoijen aan de Oeverdijk ook wel snel fout gelopen zijn met Jacob want op 12 september 1759 verkopen hij en Aaltje de molen te Poederoijen met " regt van dwang", huis, griending, dijk en dijkcaveling etc.al weer voor de som van f.1425,- aan Huibert van der Werf en zijn vrouw Teuntje van 't Hof⁽⁸⁾. Het jaar daarop woont Aaltje al weer in Woudrichem. Bij het opmaken van haar testament op 17 februari 1760 wordt zij vermeldt als "thans verlate huysvrouw van Jacob van Zuijlichem". In Woudrichem begint zij blijkbaar een winkeltje want het Oud- Rechterlijk Archief van Woudrichem vermeldt dat zij op 15 juni 1760 voor de admisse (vergunning) haar verleend de eed aflegde "als klijnen kraamster en verkoopster van zout, zeep, tarwe, rogge, meel en slijtster van brandewijn en gedestilleerde wateren". Van Jacob zelf zijn dan geen verdere aantekeningen meer te vinden.

Betreffende de opvolgers van Jacob van Zuijlichem, het molenaars echtpaar Huibert van der Werf en Teuntje van 't Hof heb ik verder geen gegevens gevonden. Na vier jaar de molen in hun bezit te hebben gehad verkopen zij deze op hun beurt weer op 31 januari 1763 voor f.1200,- aan Giliam (Giel) Smits en zijn vrouw Jenneke Ouwerkerk⁽⁹⁾. In een akte van 6 februari 1765 bekennen Giel Smits en Jenneke Ouwerkerk schuldig te zijn aan Cornelis van Vlijmen te Aalburg een bedrag van f. 600,- wegens opgenomen geld op de "wintcoornmolen met deszelfs huizinge en een hoekje teelland daar bij liggende", met een aflossing van f 50,- per jaar, als borg hiervoor stellen zij hun "coornmolen". In de kerkenraadshandelingen van 28 september 1766 staat te lezen dat Giel Smits en zijn vrouw hun kerkelijke attestatie opvragen en met stille trom vanuit Poederoijen vertrekken naar het Brabantse Rijswijk. Giel Smits werd op 14 februari 1721 te 's-Hertogenbosch geboren en huwde op 14 april 1748 te Almkerk met de op 6 oktober 1726 aldaar geboren Jenneke Ouwerkerk, op 24 november 1798 is zij overleden. Haar man Giel overleed op 17 april 1795 te Rijswijk.

In het Oud- Rechterlijk Archief zijn tussen de jaren 1765 en 1777 geen acta te vinden betreffende de korenmolen en pas op 12 maart van het jaar 1777 wordt Aart Duijser genoemd als molenaar en bakker te Poederoijen, in een

akte waarin hij aanspraak maakt op de rede en onrede goederen van Dirk den Hollander en Emmeke Vernooij echtelieden, om te bekomen een som van f. 43,- en 16 stuivers voor geleverd brood en winkelwaren over de jaren 1771,1772 en 1775, waaruit m.i. opgemaakt kan worden dat Aart Duijser al in 1771 molenaar was te Poederoyen.

In een akte gedateerd 13 februari 1789 wordt vermeld dat Aart Duijzer en zijn vrouw Maria de Jong f. 999,- schuldig zijn aan Isak Rom (een oom van de Poederoyense dorpsheer Johan Elias Rom), koopman in granen te Gorinchem, zij beloven in deze akte het geleende bedrag met rente in vier jaren terug te betalen en stellen als borg bij eventuele wanbetaling hun “coornmolen” met het molenhuis. Deze akte werd mede ondertekend door de Poederoyense schepenen H. Jansen en Hendrik van der Mooren ⁽¹⁰⁾.

Aart Duijzer kon blijkbaar niet aan zijn verplichtingen voldoen want in 1798 wordt vermeld dat Isak Rom heeft aangevangen en in werkelijke possessie (bezit) heeft genomen de molen te Poederoyen uit kracht van vertoonkoop en gerechtelijke akte van d.d. 29 mei en 5 juni dit jaar tegen Aart Duijzer en zijn vrouw, gedateerd Poederoyen, 19 juli 1798. Aart Duijzer kon blijkbaar aan nog meer verplichtingen niet voldoen want ook Johan Rom te Vuren doet aanspraak voor een bedrag van f. 60,- wegens onbetaalde landpacht over het jaar 1795.

Op 4 november 1798 wordt vermeld dat Aart Duijzer voor een bedrag van f.1300,- aan Anthonij Recourt molenaar te Groot-Ammers en zijn vrouw Geertruij Smits heeft verkocht de Poederoyense “wintcoornmolen” met het molenhuis, Laatstgenoemden bekennen hiervoor een bedrag van f. 999,- schuldig te zijn aan Johan Castendijk, pontgaarder te Dordrecht, met rente en aflossing van jaarlijks f. 200,-. Als borg stellen zij hiervoor de molen met huis, erf en bakkerij te Poederoyen. De transactie tussen Aart Duijzer en Anthonij Recourt vindt plaats op 19 november 1798 ⁽¹¹⁾.

Arnoldus, (Aard) Duijser was een zoon van Johannes Duijser en Cornelia Vaagt, hij was op 30 oktober 1735 te Wijk gedoopt en overleed op 18 maart 1804 te Heukelum, op 16 april 1770 was hij gehuwd met Maria de Jong geboren op 12 maart 1741 te Asperen en overleden op 15 mei 1806 te Heukelum.

De nieuwe molenaar Anthonij Recourt werd op 25 september 1761 te Dordrecht geboren en is op 22 juli 1825 te Lexmond overleden. Op 7 maart 1783 was hij gehuwd met Geertruij Smits die op 30 oktober 1758 te Dordrecht werd geboren en op 4 oktober 1826 te Ottoland is overleden.

Op 1 februari 1805 sluiten de korenmolenaars Anthonij Recourt te Poederoyen en zijn collega molenaar Dirk van der Wiel, korenmolenaar in het buurtschap Gelkenes aan het Schoonhovenseveer, een onderlinge ruilvereenkomst betreffende hun molens waarbij wordt bepaald dat Anthonij Recourt f 1000,- moet bijbetalen aan Dirk van der Wiel ⁽¹²⁾.

Met deze transactie wordt Dirk van der Wiel de nieuwe eigenaar van de Poederoyense molen.

Dirk van der Wiel zal e.e.a. waarschijnlijk hebben geregeld voor zijn schoonzoon en aanstaande molenaar te Poederoyen Willem Ooms, want deze was gehuwd met zijn dochter Cornelia, zoals hieronder blijkt.

Op 18 februari 1805 wordt dan ook de korenmolen met huis en erf en met al het bakkersgereedschap en hetgeen maar enigszins betrekking hiertoe heeft door Anthonij Recourt en zijn vrouw Geertruij Smits voor een bedrag van f.2000,- getransporteerd aan Willem Ooms en Cornelia van der Wiel ⁽¹³⁾ waarbij Anthonij Recourt op 21 februari 1805 renuntieert (afstand doet) van een schepenschuldbrief groot f.999,- gepasseert op 4 november 1798 voor schepenen in den gerichte van Zuilichem. Ooms is maar korte tijd molenaar te Poederoyen geweest want in hetzelfde jaar 1805 verkoopt hij de molen weer voor f. 800,- aan de Poederoyense dorpsheer Johan Elias Rom, waarbij hij dan tevens de verschuldigde kooppenningen terug betaald die hij op resp. 25 en 30 mei 1805 had geleend bij Jan Duiser en zijn erven en bij Pietronella van Wingerden geb. Heijstek te Gorinchem ⁽¹⁴⁾.

Op 13 november 1809 is Willem Ooms op 51 jarige leeftijd te Schoonhoven overleden. Willem Ooms, die eerst in de Gelkenes woonde, werd op 18 juni 1758 te Groot-Ammers gedoopt. Op 8 februari 1787 was hij gehuwd met Cornelia van der Wiel, geboren 19 juli 1767 te Groot- Ammers en aldaar overleden op 15 juli 1833 zij was een dochter van Dirk van der Wiel en Kaatje Kok .

Als volgende in de rij van Poederoyense molenaars zien we in het jaar 1815 Lourens de Geus als korenmolenaar op het toneel verschijnen want in dat jaar tekent Johan Elias Rom, omschreven als “Heere van Pouderoijen, Collonel en Directeur der algemeene werving voor Nederland wonende te Pouderoijen” een akte van borgtogt ter grootte van f.500,- voor” Lourens de Geus, molenaar te Pouderoijen en aldaar woonagtig” ⁽¹⁵⁾.

Bij wet van 28 juli 1814 was namelijk bepaald dat het voor plaatsen met

minder dan 5000 zielen vereist was om een borgsom te stellen van f.500,-. Ook hij houdt het al gauw voor gezien in Poederroijen want in 1819 vertrekt Lourens de Geus naar Dalem. Lourens de Geus werd geboren 5 december 1784 te Raamsdonk en trouwde 29 april 1813 te Andel met Christina van Dulst geboren 26 december 1793 te Veen, overlijden onbekend, dochter van

Gerret van Dulst en Christina Philipina Bradé. Lourens de Geus is overleden vóór 12 februari 1834 want dan hertrouwt zijn weduwe Christina van Dulst met Chiel den Ouden te Lekkerkerk.

Als laatste in de rij van Poederroijense molenaars en opvolger van Lourens de Geus wordt nog vermeld Cornelis van Schaik. Hij werd op 1 april 1773 geboren te Zaltbommel en overleed op 24 januari 1844. In de doodakte wordt hij omschreven als korenmolenaars knecht te Brakel. Op 5 juni 1812 was hij gehuwd met Dirkje van der Zalm uit Brakel.

In het jaar 1833 werden door Johan Elias Rom, Heer van Poederroijen voorbereidingen getroffen om in het dorp op een andere plaats een nieuwe ros- of paardenmolen te bouwen en in 1834 werd deze in gebruik genomen en konden de inwoners van Poederroijen hiervan gebruik maken voor het malen van hun koren, mout en veevoedermeel. De nieuwe rosmolen werd gebouwd aan de Maasdijk in de nabijheid van de boerderij waar Jan Willem Brienens woonde, de molen werd in de veertiger jaren van de vorige eeuw afgebroken. Over deze molen zijn verder geen bijzonderheden te vinden.

De windkorenmolen aan de Oeverdijk was inmiddels afgebroken vandaar de bouw van deze nieuwe rosmolen. De oude molen stond bovendien een heel eind van het dorp en op een te gevaarlijke plaats i.v.m. eventuele dijkdoorbraken. Op 23 maart van het jaar 1751 was met een dijkdoorbraak in de directe omgeving van de molen deze maar net gespaard gebleven. In het Oud- Rechterlijk Archief van de Hoge Bank van Zuilichem staat hierover te lezen en legden vele getuigen in een Interrogatoria (ondervraging) hierover o.a. de volgende verklaring af: “.....22 maart sijnde daags voor den inbraak te Poederroijen, sijn wij geweest op den Poederroijense dijk bij den coornmolen en gesien dat den dijk aldaar toebehoorende aan eene Joost van Tiel aan 't sinken was en in 't uiterst gevaar van doorbraak was... “, etc. Volgens de getuigen ontstond een doorbraak in de dijk waar destijds Hilleke van der Linden woonde en werden binnendijk twee wieltjes en buitendijks een gat gevormd⁽¹⁶⁾.

In het register van de eerste kadastrale opmeting in 1832 van de OAT⁽¹⁷⁾ staat vermeld dat de korenmolen is afgebroken en de plaats waar hij stond wordt onder de kadastrale nummers dan alleen nog vermeld als zijnde erf.

Bron:

Streekarchief Bommelerwaard te Zaltbommel, Corrien van Ooijen, info fam.Duijser

Noten

- (1) Gelders molenboek
- (2) ORA Poed. 189/4 f 58,58v + gen. Vink te Poederroijen
- (3) ORA Poed 189/6 f 190 e.v
- (4) ORA Poed 189/6 f 251
- (5) ORA Poed. 189/6 f 275v.,276
- (6) ORA Poed. 189/6 f 287,287v,288,288v
- (7) ORA Poed 189/7 f 71v,72,72v,73
- (8) ORA Poed 189/8
- (9) ORA Poed 189/8
- (10) ORA Poed 189/10
- (11) ORA Poed. 189/10
- (12) ORA Poed 189/11
- (13) ORA Poed 189/11
- (14) ORA Poed 189/11
- (15) Not. Archief, not. P. van Essen jaar 1815 akte no 40
- (16) ORA HBZ 186/20
- (17) OAT (Oorspronkelijk Aanwijzende Tafel)